

Monumentnummer*: 515340

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 maart 2001
Kadaster deel/nr 82773/63

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Usquert Het Hogeland Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Usquert

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Usquert E 385

Omschrijving**

Inleiding

RENTENIERSWONING, genaamd 'Wadwerda', met aangebouwd KOETSHUIS en HEK getuige de plaquette in het tochtportaal gebouwd in 1908 in opdracht van P.B. Bierema en M. Bierema-Dojes door architect G. Nijhuis in een Overgangsarchitectuur met Chalet- en Art Nouveau-stijl elementen. De opdrachtgever P.B. Bierema, voormalig eerste kamerlid, liet tevens het beschermde pand aan de Wadwerderweg 13 bouwen en had zelfs een eigen opstap aan het spoor. In de loop der tijd zijn enkele schoorstenen afgebroken, gevelbanden en lateien wit geschilderd en is het tuinhuisje, gelegen aan de achterzijde, vernieuwd. Het tuinhuisje komt wegens te geringe ouderdom niet voor bescherming van rijkswege in aanmerking.

Het pand is gelegen aan de Wadwerderweg, die zal worden voorgedragen als beschermd gezicht, op een licht glooiend ruim perceel (restant van de terp Wadwerd die voor een groot deel is afgegraven). In de tuin zijn nog restanten aanwezig van een landschappelijke aanleg. De oprit, met aan weerszijden bomen, is a-symmetrisch ten opzichte van de entree geplaatst. De tuin wordt aan de voorzijde van de openbare weg gescheiden door een begin twintigste eeuwse HEK van smeed- en gietijzer, bestaande uit opengewerkte platte pijlers waartussen een hekwerk van regels en spijlen. Naast de oprit aan de rechterzijde twee hoofdpijlers (de twee beweegbare delen zijn verdwenen) en aan de linkerzijde een beweegbaar deel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De twee bouwlagen hoge, deels onderkelderde RENTENIERSWONING op nagenoeg rechthoekige plattegrond heeft witgepleisterde gevels op een trasraam van bruin/rode baksteen, afgezet met oranje geglazuurde steen en wordt gedekt door een samengestelde kap met leidekking; twee schoorstenen; drie zinken pironen; aan elke zijde een dakkapel onder lessenaarsdak met drie vensters met roedenverdeling; overkragende goot op houten klampen met decoratieve gootlijst. De gevels worden geleed door H-vensters met bovenlicht waarin roedenverdeling en soms (gekleurd) glas-in-lood onder een latei en bruin/rood bakstenen segmentboog en onderdorpel van oranje geglazuurde steen; houten rolluiken. Alle keldervensters hebben roedenverdeling met diefijzer.

De voorgevel (noordzijde) heeft twee risalerende geveldelen. De topgevel, met houten windveren, aan de linkerzijde springt het meest naar voren en wordt geleed door een rechthoekige erker, gedekt door een afgeknot schilddak; drie H-vensters; keldervenster. Boven de erker een balkon met twee openslaande deuren met bovenlicht waarvoor een houten balustrade. In de top de naam 'Wadwerda'. De entree bevindt zich in het centrale iets terugspringende geveldeel; dubbele houten paneeldeuren met zij- en bovenlichten onder een segmentboog; hardstenen stoep van vijf treden waarnaast een gepleisterd muurtje. Boven de entree een loggia; vier houten stijlen waartussen een houten balustrade; openslaande deur met boven- en zijlichten. Het rechter geveldeel wordt geleed door vier H-vensters en twee keldervensters.

Links in de oostgevel een rechthoekige erker met aan de voorzijde een drie-delig venster met bovenlicht en keldervenster en aan de zijkanten een H-venster. Boven de erker een balkon onder een verspringend lessenaarsdak ondersteund door vier houten stijlen; houten balustrade; twee openslaande houten deuren met boven- en zijlichten. Het rechter gedeelte wordt geleed door vier H-vensters en twee keldervensters.

In het rechter gedeelte van de achterzijde (zuidzijde) een houten serre op een trasraam van bruin-rode baksteen waarvoor een hardstenen stoep van vijf treden met aan weerszijden een muurtje; twee openslaande houten paneeldeuren; vensters met bovenlichten. Boven de serre een houten balkon onder plat dak, ondersteund door houten stijlen; houten balustrade; twee houten openslaande deuren met bovenlicht; opengewerkt houten fries. Centraal twee samengestelde vensters en in het linker gedeelte een samengesteld venster waarboven een loggia; houten balustrade.

De westgevel wordt geleed door vier H-vensters. Tevens wordt aan deze zijde het koetshuis met een hals verbonden aan de woning.

De HALS op rechthoekige plattegrond heeft een identieke gevelopbouw als de woning en wordt gedekt door een plat dak waarop een witgepleisterde balustrade. De zuidgevel wordt geleed door een samengesteld venster; de noordgevel door een houten paneel deur met zijlichten waarvoor een hardstenen stoep.

Het aangebouwde KOETSHUIS op rechthoekig plattegrond heeft een identieke gevelopbouw als de woning en wordt gedekt door een afgeknot wolfdak met leidekking; twee pironen op de nokken; goot op houten klampen. In de topgevels een opklimmend fries van houten beschoot. In de voorzijde (noordgevel) twee openslaande getoogde paneeldeuren met zijlichten waarboven een deur met zijlichten. Aan de achtergevel (zuidzijde) een openslaande deur met bovenlicht en aan weerszijden twee zesruits vensters. In de top een deur met zij- en bovenlichten.

In het INTERIEUR zijn ondermeer van belang: de hal met marmeren vloerplaten en lambrizing, de dubbele tochtdeuren onder een segmentboog met boven- en zijlichten met glas-in-lood, de houten trap, het tochtportaal met plaquette waarin '1908, P.B. Bierema,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

M. Bierema-Dojes' en marmeren vloer en lambrizing en wanden met pleisterwerk waarin Art Nouveau-motieven, de voorkamer met marmeren schouw en balkenplafond met geschilderde Art Nouveau-motieven.

Waardering

Rentenierswoning met aangebouwd koetshuis en hek van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorische waarde:

- als voorbeeld van een rentenierswoning met aangebouwd koetshuis uit 1908 in de provincie Groningen in een Overgangsarchitectuur met Chalet- en Art Nouveau-stijl elementen
- vanwege de bijzondere vormgeving en detaillering
- vanwege de vrij hoge mate van gaafheid van het exterieur en delen van het interieur
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Wadwerderweg, die zal worden voorgedragen als beschermd gezicht
- als goed voorbeeld van het oeuvre van architect G. Nijhuis
- als herinnering aan de grote rijkdom van boerenfamilies aan het begin van de twintigste in Usquert.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument